

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ศักยภาพองค์ประกอบของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) สำหรับพยาบาลชั้นกลางของสาธารณสุขรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีจำนวนทั้งสิ้น 64 คน ประกอบด้วย แพทย์ จำนวน 12 คน อาจารย์พยาบาล จำนวน 16 คน พยาบาลชั้นกลาง จำนวน 30 คน และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร จำนวน 6 คน โดยผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกแต่ละกลุ่มดังนี้

1.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นแพทย์พิจารณาจากผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1.1 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร คือ หัวหน้ากรม หรือรองหัวหน้ากรม ในกระทรวงสาธารณสุข ผู้อำนวยการโรงพยาบาล หรือรองผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าแผนก สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และ

1.1.2 มีประสบการณ์ในการสอนนักศึกษาพยาบาลชั้นกลาง

1.1.3 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท

1.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอาจารย์พยาบาลพิจารณาจากผู้ที่มีคุณสมบัติดังนี้

1.2.1 อาจารย์พยาบาลที่ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้เชี่ยวชาญด้านพยาบาลศึกษาที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลชั้นกลางของสาธารณสุขรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสอนและ

1.2.2 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีซึ่งมีประสบการณ์ในการสอนทางการพยาบาลอย่างน้อย 5 ปี และผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับชั้นกลางซึ่งมีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 8 ปี

1.3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นพยาบาลชั้นกลาง พิจารณาจากผู้ที่มีคุณสมบัติดังนี้

1.3.1 ทำหน้าที่สอนและนิเทศนักศึกษาพยาบาลชั้นกลางในคลินิก

- 1.3.2 มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการพยาบาลไม่น้อยกว่า 10 ปี
- 1.4 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร พิจารณาจากผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้
- 1.4.1 มีประสบการณ์ในสาขาการศึกษาอย่างน้อย 5 ปี หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ การพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัยแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- 1.4.2 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือปริญญาโท

2. กลุ่มตัวอย่าง

เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีคิดสัดส่วนประมาณ 3 : 1 จากประชากรทั้งหมด ได้จำนวนทั้งสิ้น 24 คน ประกอบด้วย แพทย์จำนวน 6 คน อาจารย์พยาบาล จำนวน 7 คน พยาบาลชั้นกลาง จำนวน 7 คน และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร จำนวน 4 คน

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) สำหรับ พยาบาลชั้นกลาง

- 1) กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยวิธีคิด สัดส่วนประมาณ 3 : 1 ได้จำนวนทั้งสิ้น 24 คน ประกอบด้วยแพทย์ จำนวน 6 คน อาจารย์ พยาบาล จำนวน 7 คน พยาบาลชั้นกลาง จำนวน 7 คน และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร จำนวน 4 คน
- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดำรา เอกสารหลักสูตร และการสัมภาษณ์อาจารย์พยาบาล และพยาบาลชั้นกลาง จำนวน 7 คน มาสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เป็นลักษณะคำถามให้เลือกตอบและแบบปลายเปิด แบบสัมภาษณ์ ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต(ต่อเนื่อง) มีจำนวนทั้งหมด 8 ข้อ ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบหลักสูตร 5 ด้าน ได้แก่ ด้านปรัชญาหลักสูตร 8 ข้อ ด้านวัตถุประสงค์ หลักสูตร 1 ข้อ โครงสร้างหลักสูตร 2 ข้อ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 1 ข้อ และด้านการ ประเมินผลการเรียน 1 ข้อ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขเนื้อหา ภาษา และปรับปรุง ก่อนนำไปใช้
- 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บ ข้อมูลไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 24 คน ในเขตกำแพงนครเวียงจันทน์ด้วยตนเอง การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยได้ติดต่อผู้เชี่ยวชาญล่วงหน้า 1-2 สัปดาห์ เพื่อขอความร่วมมือ ความพร้อมและความสะดวกของผู้ให้สัมภาษณ์ และชี้แจงวัตถุประสงค์ ตลอดทั้งนัดหมาย

วัน เวลา สถานที่ในการให้สัมภาษณ์ พร้อมทั้งส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญด้วย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 18 มกราคม 2542 ถึง วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2542 ระยะเวลาที่ใช้สัมภาษณ์แต่ละครั้ง ใช้เวลาตั้งแต่ 45 นาที ถึง 1 ชั่วโมง สถานที่สัมภาษณ์นั้นผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 24 ท่าน กำหนดให้ทำการสัมภาษณ์ ณ สถานที่ปฏิบัติงาน ในขณะที่ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการจดบันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงโดยจดเฉพาะใจความสำคัญเมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์ที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำมาจัดทำเป็นองค์ประกอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยถือเกณฑ์ข้อใดที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่ตรงกันจากคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ ร้อยละ 60 ถือว่านำมาใช้จัดทำได้ ส่วนข้อใดที่ไม่ได้ตามเกณฑ์ผู้วิจัยตัดออกไป ยกเว้นส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยถือว่านำมาใช้ได้

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความเป็นไปได้ของการนำองค์ประกอบหลักสูตรที่ศึกษาได้ไปใช้จริง

1) กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมที่ใช้ศึกษาในขั้นตอนที่ 1 จากจำนวน 24 คน เป็น 10 คน โดยวิธีการคัดเลือกในแต่ละกลุ่มประมาณ 2 : 1 จากจำนวนของผู้เชี่ยวชาญได้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมที่เป็นแพทย์ จำนวน 3 คน อาจารย์พยาบาล จำนวน 3 คน พยาบาลชั้นกลาง จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร จำนวน 1 คน จากนั้นสุ่มตัวอย่าง แบบง่าย ได้จำนวนทั้งสิ้น 10 ท่าน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างเองโดยผู้วิจัยได้นำเอาข้อความองค์ประกอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) ที่ศึกษาได้ในขั้นตอนที่ 1 และรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยเฉพาะด้านปรัชญาหลักสูตรที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ระบุความเชื่อเกี่ยวกับคน สิ่งแวดล้อม และสุขภาพเพิ่มเติมนั้น ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงขยายความโดยได้นำเอาข้อความที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถามมาจากการศึกษาเอกสารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ของประเทศไทย แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำองค์ประกอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) สำหรับพยาบาลชั้นกลางไปใช้ ครอบคลุมองค์ประกอบหลักสูตร 5 ด้าน แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็น แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และหน่วยงานสังกัด โดยลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และ เดิมคำ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการนำองค์ประกอบหลักสูตรไปใช้จริง มีจำนวนทั้งหมด 80 ข้อ ได้แก่ ด้านปรัชญาหลักสูตร จำนวน 22 ข้อ ด้านวัตถุประสงค์ หลักสูตร จำนวน 10 ข้อ ด้านการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ จำนวน 12 ข้อ ด้านโครงสร้าง หลักสูตร จำนวน 26 ข้อ และด้านการประเมินผลการเรียน จำนวน 10 ข้อ ลักษณะคำถามเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับ

ระดับความเห็นด้วยในการนำไปใช้จริง โดยการพิจารณาข้อความตามรายการของการที่จะนำ
 หลักสูตรไปใช้ว่าไปใช้ได้ในระดับใดใน 5 อันดับ ดังนี้

คะแนน	ความหมาย
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

ระยะเวลาดำเนินการสร้างและปรับปรุงแบบสอบถามจนเสร็จสมบูรณ์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 4 กุมภาพันธ์
 2542 ถึงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2542 รวมระยะเวลา 2 สัปดาห์

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและคำชี้แจงใน
 การตอบแบบสอบถามให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 10 ท่าน ด้วยตนเอง และนัดวัด เวลา ในการรับแบบ
 สอบถามคืนภายใน 1-2 สัปดาห์ การเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนโดยผู้วิจัยไปรับคืนด้วยตนเอง
 รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 สัปดาห์ คือ ตั้งแต่วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2542 ถึงวันที่ 5
 มีนาคม 2542 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 10 ชุด ได้กลับคืนมาแบบสมบูรณ์ 10 ชุด คิดเป็น
 ร้อยละ 100 จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดย ตอนที่ 1 ข้อมูล
 ส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยแจกแจง ความถี่ และหาค่าร้อยละ ส่วนตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของ
 ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการนำองค์ประกอบหลักสูตร ไปใช้จริง วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และถือเกณฑ์ตัดสินการนำไปใช้จริงที่ระดับมากขึ้น
 ไปถือว่านำไปใช้จริงได้